

FLAGA

BIULETYN POLSKIEGO TOWARZYSTWA WEKSYLOLOGICZNEGO

- **III Konferencja
Heraldyczno-Weksylologiczna**
- **Herby i flagi Baliwatu Jersey**
- **Flagi i ich ilość robiły wrażenie**

Od Redakcji

W jedenastym numerze biuletynu prezentujemy relację z III Konferencji Heraldyczno-Weksylologicznej w Cieszynie, referat „Herby i flagi Baliwatu Jersey” wygłoszony przez Romana Klimeša na tej konferencji oraz fotorelację dr Jerzego Wrony z tegorocznych Światowych Dni Młodzieży.

Zapraszamy do lektury bieżącego numeru.

In the 11th publication of the bulletin, we present a broadcast from the III Conference on Heraldry and Vexillology in Cieszyn, paper “Bailiwick of Jersey’s Coats of Arms and Flags” delivered by Roman Klimeš during the conference and dr Jerzy Wrona’s photo report from this year’s World Youth Day.

We wish you a nice reading.

Krzysztof Jasieński

Flaga Instytutu Heraldyczno-Weksylologicznego organizatora III Konferencji Heraldyczno-Weksylologicznej.

Na pierwszej stronie biuletynu na Placu Wyzwolenia w St. Helier pomnik wykonany przez Philipa Jacksona przedstawiający grupę ludzi trzymających flagę Unii Europejskiej. Dwanaście małych fontann dookoła pomnika symbolizuje 12 gmin Jersey.

FLAGA

Biuletyn Polskiego
Towarzystwa
Weksylologicznego

ISSN 1509-2429

Numer 11(35) -

październik - grudzień 2016

Ukazuje się od

stycznia 1999 r.

Redaktor i wydawca

Krzysztof Jasieński

Adres redakcji

ul. Gromadzka 4/23

15-769 Białystok

tel. +48 606 404 672

fax +48 85 878 95 56

biuro@weksylogia.pl

Polskie Towarzystwo

Weksylologiczne

ul. Racławicka 103

02-634 Warszawa

tel. +48 22 844 41 58

Zarząd Główny PTW

Andrzej Bełowski

Prezes

Marcin Banach

Wiceprezes

Władysław Serwatowski

Wiceprezes

Krzysztof Wyrzykowski

Sekretarz Generalny

Michał Godlewski

Skarbnik

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za opinie autorów zawarte w tekstach. Wszelkie prawa zastrzeżone, przedruk i kopiowanie fragmentów lub całości jedynie za zgodą wydawcy.

III KONFERENCJA HERALDYCZNO-WEKSYLOLOGICZNA

W dniach 1-4 września br. odbyła się w Cieszynie III Konferencja Heraldyczno-Weksylologiczna. Pierwszego dnia prelegenci wygłosili następujące referaty:

- Zbigniew Kordula – *Dobra flaga, zła flaga.*
- Krzysztof Jasieński – *Niezrealizowane projekty sztandarów Ludowego Wojska Polskiego.*
- Tudor Radu Tiron – *Economic Realities Reflected in the Heraldic Seals of the Mediaeval Moldavia (Stan gospodarki jako motyw pieczęci heraldycznych średniowiecznej Mołdawii).*
- Roman Klimeš – *Bailiwick of Jersey’s Coats of Arms and Flags (Herby i flagi Baliwatu Jersey).*
- Krzysztof Guzek – *Herb Dublina i jego modyfikacje na przestrzeni 400 lat.*
- Elżbieta Bimler-Mackiewicz – *Symbolika religijna na dawnych pieczęciach wiejskich i jej wpływ na współczesną heraldykę gmin przygranicznych.*
- Grzegorz Trafalski – *Herby ziemskie w znakach współczesnych powiatów zachodniego Mazowsza.*
- Petr Exner – *Znaky a vlajky městských částí Ostravy (herby i flagi dzielnic Ostrawy).*

Drugiego dnia Konferencji jej uczestnicy udali się do Zemského archivu w Opawie, gdzie jego dyrektor Karl Müller opowiadał o zbiorach tej placówki i zaprezentował cenne publikacje i pieczęcie. Po obiedzie zostały wygłoszone następujące referaty:

- Tudor Radu Tiron i Michai B. Atanasiu – *An Armorial Souvenir of the Byzantine Empire: the Presence of the Double-Headed Eagle of the Cantacuzino (Kantakouzenos) Family in Today’s Romanian Civic Heraldry (Heraldyczna pamiątka Bizancjum - obecność dwugłowego orła rodu Cantacuzino (Kantakouzenos) w dzisiejszej heraldyce miejskiej Rumunii).*
- Włodzimierz Chorążki – *Weksylia krajów Lewantu w I i II dekadzie XXI wieku.*
- Krzysztof Guzek – *Sztandary i flagi Ochotniczych Straży Pożarnych.*

Natomiast Mamuka Gongadze z Gruzji zaprezentował swoją nową publikację „Symbolika Abhazji”.

Wspólne zdjęcie wszystkich uczestników Konferencji.

Fot. Krzysztof Jasieński

Trzeciego dnia Konferencji przed południem odbyło się spotkanie polskich weksylologów, na którym omawiano w ogólnych zarysach plany na najbliższą przyszłość Polskiego Towarzystwa Weksylologicznego.

Fotorelacja z Konferencji na:

<https://flic.kr/s/aHskJTVUEb>

Krzysztof Jasieński

HERBY I FLAGI BALIWATU JERSEY

Olimpiady w starożytnej Grecji

Baliwat Jersey obejmuje wyspę o tej samej nazwie należąca do Wysp Normandzkich i będąca dependencją Korony brytyjskiej. Wyspa ma 116 km² powierzchni i jest zamieszkała przez 91 tysięcy mieszkańców. Stolicą jest St. Helier.

Mapa wyspy Jersey

Pieczęć Wysp Normandzkich z 15.11.1279 roku

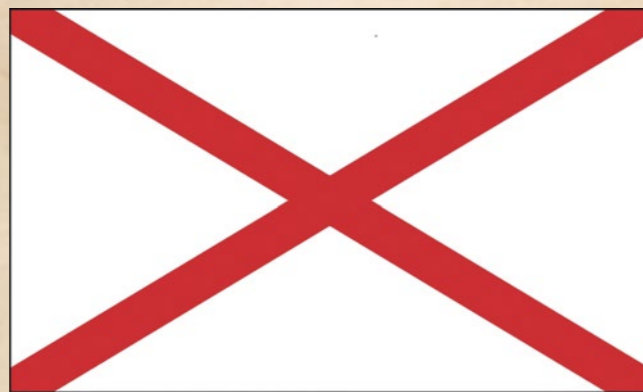
Pierwszym historycznym symbolem, który pojawił się na wyspie Jersey jest pieczęć Wysp Normandzkich. W XIII wieku podróżowanie było bardzo niebezpieczne i istniało duże prawdopodobieństwo zgubienia lub kradzieży pieczęci. Z tego powodu król angielski Edward I dnia 15 listopada 1279 roku wydał dekret o pieczęci Wysp Normandzkich. Na pieczęci przedstawiono herb angielski, czyli trzy lamparty na tarczy herbowej. Dookoła napis: S’BALLIVIE INSULARUM PRO REGE ANGLIE - Baliwat wysp Królestwa Anglii.

Pieczęć Wysp Normandzkich z 15.11.1279 roku

ta nie została nigdy uznana. Tylko w czasie II wojny światowej, kiedy Wyspy Normandzkie były okupowane przez Niemcy, pozwolono na jej użycie, jako bandery na statkach. Dopiero od lat 70-tych XX wieku coraz silniej mieszkańcy wyspy domagali się oficjalnego uznania swej flagi.

Flaga Baliwatu Jersey do 1981 roku

Flaga wicegubernatora Baliwatu Jersey

Flaga wicegubernatora Baliwatu Jersey została wprowadzona na podstawie Order of the Queen in Council z dnia 7 sierpnia 1869 roku, który pozwalał na umieszczenie odznaki (badge) lub herbu pośrodku brytyjskiej Union Flag. Herb wyspy Jersey jest na tej fladze otoczony wieńcem wawrzynu.

Flaga wicegubernatora Baliwatu Jersey

Flaga Baliwatu Jersey na znaczku pocztowym

Pieczęć Baliwatu Jersey (1302)

Pierwszym własnym symbolem wyspy Jersey była pieczęć nadana również przez króla Edwarda I w roku 1302. Dokładnej daty nie znamy. W środku pieczęci jest angielski herb, a dookoła napis: S'BALLIVIE : INSVLE : DEIERSEY – Baliwat Wyspy Jersey.

Flaga Baliwatu Jersey na znaczku pocztowym

Flaga wicegubernatora na znaczku pocztowym

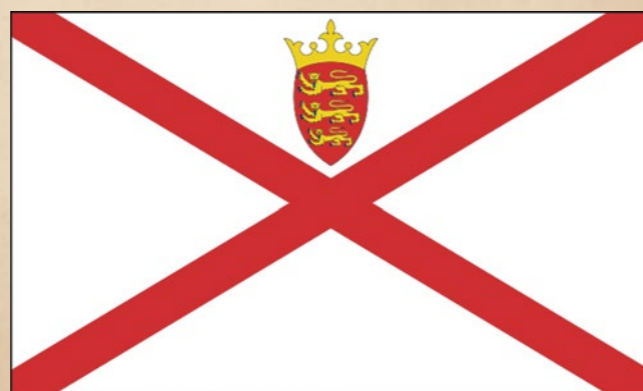
Herb Baliwatu Jersey na znaczku pocztowym

Pieczęć Baliwatu Jersey z 1302 roku

Flaga Baliwatu Jersey od 1981 roku

Obecny wariant flagi został opracowany w 1979 roku, zatwierdzony przez królową Elżbietę II 10 grudnia 1980 roku i po raz pierwszy użyty publicznie w dniu 7 kwietnia 1981 roku. Flaga wyspy Jersey składa się z czerwonego krzyża świętego Andrzeja na białym tle, między górnymi ramionami widnieje herb Jersey przedstawiający trzy złote lamparty na czerwonej tarczy, zwieńczonej tradycyjną koroną Plantagenetów, którzy rządili Anglią w latach 1216-1399.

Flaga Baliwatu Jersey na znaczku pocztowym

Herb Baliwatu Jersey

W czerwonym polu tarczy herbowej są trzy złote lamparty z błękitnym orężem i błękitnymi językami. Po raz pierwszy herb Jersey, który jest praktycznie identyczny z herbem Anglii został umieszczony na pieczęci wyspy Jersey z roku 1302. Oficjalnie herb ten wprowadzony został przez króla Wielkiej Brytanii Edwarda VII w roku 1907.

Herb Baliwatu Jersey na karcie FDC

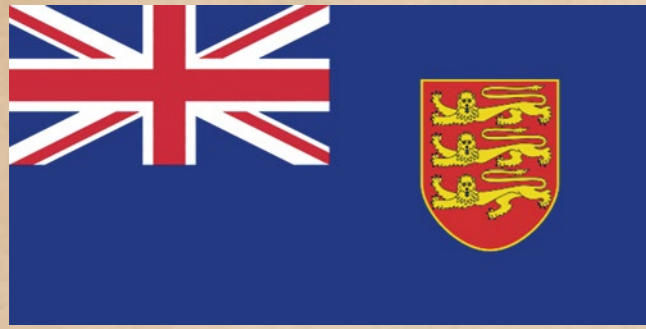
Flaga Baliwatu Jersey do 1981 roku

Flaga jest biała z czerwonym krzyżem św. Patryka. Nie wiadomo od kiedy flaga ta była używana. Wiemy jednak, że używana była na statkach należących do wyspy. Przywilej neutralności Jersey został potwierdzony w dniu 1 marca 1483 roku bullą papieża Sykstusa IV, który sprawował władzę na Stolicy Apostolskiej w latach 1471-1484, kiedy Anglią rządził Edward IV. Kolejni następcy króla Edwarda IV przywilej ten potwierdzali. Po raz pierwszy przedstawiono tę flagę w książce holenderskiej z 1695 roku, a później na francuskiej tablicy flag z roku 1756, lecz oficjalnie flaga

Bandera urzędowa Baliwatu Jersey

Bandera została wprowadzona w roku 1907 dla jedynego wówczas statku, który był własnością Baliwatu i nosił nazwę „Duke of Normandy”. Jest to brytyjska niebieska służbowa bandera, (Blue Ensign) z herbem Jersey w części swobodnej.

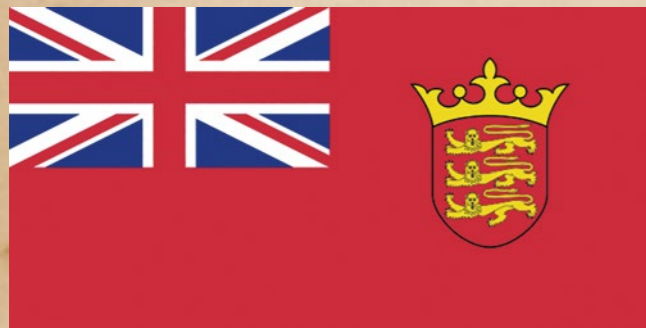

Bandera urzędowa Baliwatu Jersey

Bandera cywilna Baliwatu Jersey

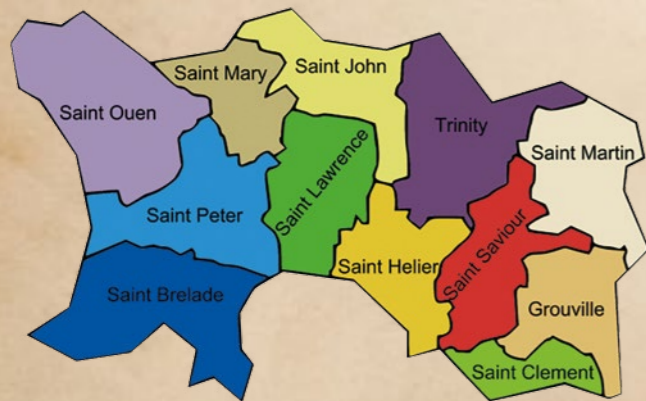
W 2010 roku była również wprowadzona bandera cywilna Jersey. Jest to brytyjska czerwona cywilna bandera (*Red Ensign*) z herbem Jersey w środku części swobodnej. Wcześniej, przez długi okres, używano brytyjską banderę cywilną.

Bandera cywilna Baliwatu Jersey

Bandera cywilna Baliwatu Jersey

Wyspa podzielona jest na 12 okręgów, nazwanych po angielsku *parish*, czyli parafia. Nazwy tych okręgów są tożsame z wezwaniami kościołów parafialnych. Herby są bardzo proste. Godłami są przeważnie atrybuty świętych. Flagami są w większości flagi heraldyczne, a tylko dwie flagi są herbowe – białe z herbem pośrodku. Wszystkie flagi zostały wprowadzone w roku 1921, a w roku 1923 poddano je niewielkim modyfikacjom.

Mapa okręgów Jersey

Parada z flagami okręgów Jerrey

Grouville

Historyczną nazwą parafii jest „Saint Martin de Grouville”. Kościół parafialny Grouville jest pod wezwaniem św. Marcina z Tours.

Herb: Pole podzielone na osiem srebrno-czerwonych pręg. Król Francji Ludwik XI (1461 - 1483) uważał, że królowie Węgier byli potomkami świętego Marcina, urodzonego na Węgrzech. Ich herb, 8 pręg czerwonych i srebrnych, został umieszczony w sanktuarium świętego w katedrze w Tours.

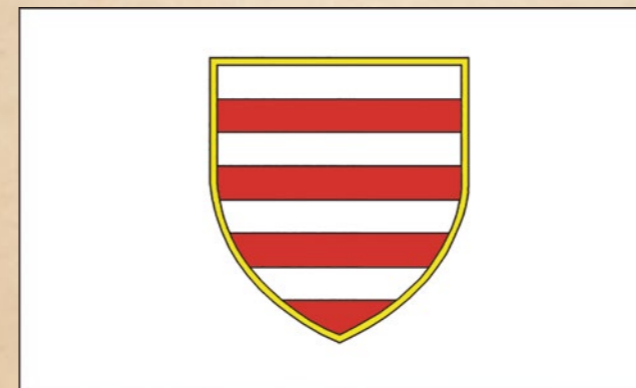

Herb parafii Grouville

Herb parafii Grouville na monecie

Flaga: Herb pośrodku białego płata.

Flaga parafii Grouville

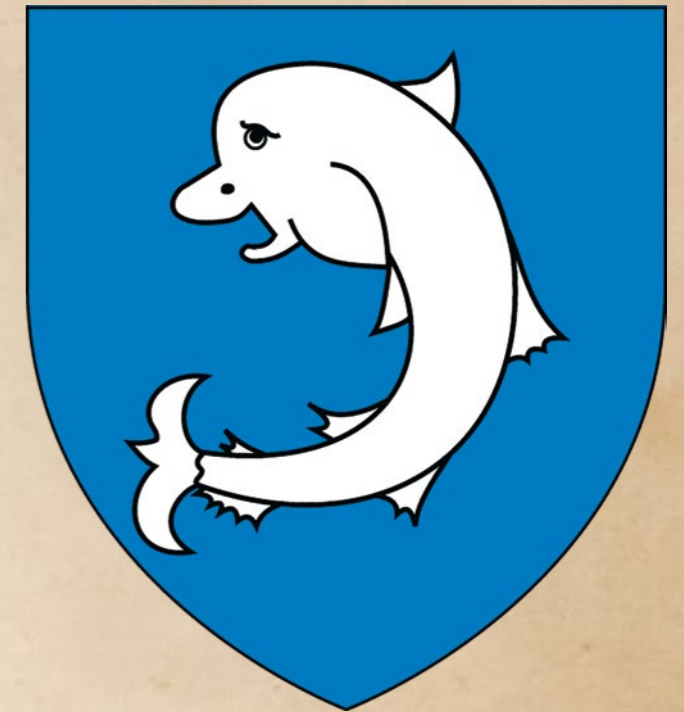
Flaga Grouville na maszcie

Św. Brelade (St. Brelade)

Nazwa pochodzi z języka celtyckiego lub walijskiego i znaczy „wędrujący święty”. Św. Brelade jest uważany za syna króla Kornwalii, Kenena. Mówi się, że był uczniem Samsona i pracował z tym duchownym w Kornwalii i na Wyspach Normandzkich. Legenda głosi, że św. Brelade modlił się o ziemię podczas poszukiwania wyspy

błogosławieństwa. W czasie Wielkanocy wyspa wyłoniła się z morza.

Herb: W polu błękitnym ryba srebrna.

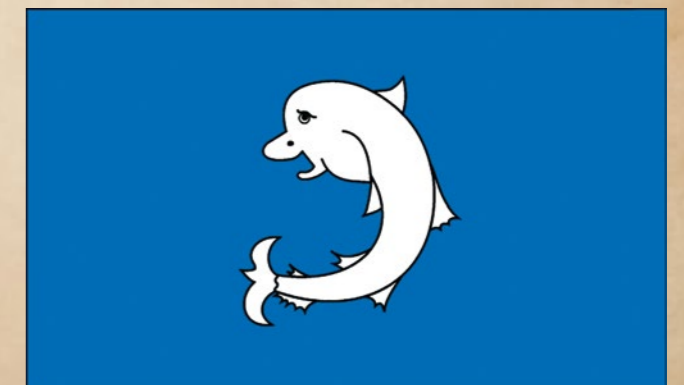

Herb parafii Św. Brelade

Herb parafii Św. Brelade na monecie

Flaga: Flaga heraldyczna.

Flaga parafii Św. Brelade

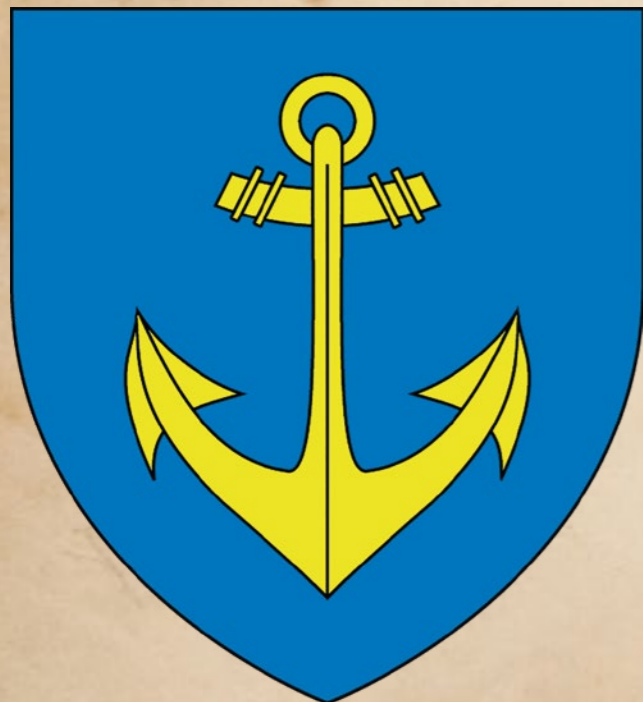

Flaga parafii Św. Brelade na latarni ulicznej

Św. Klemens (St. Clement)

Św. Klemens jest patronem kowali i wytwórców kotwic. Legenda głosi, że ten męczennik został przywiązany do kotwicy i rzucony w Morze Czarne.
Herb: W polu błękitnym kotwica złota.

Herb parafii Św. Klemensa

Herb parafii Św. Klemensa na monecie

Flaga: Flaga heraldyczna.

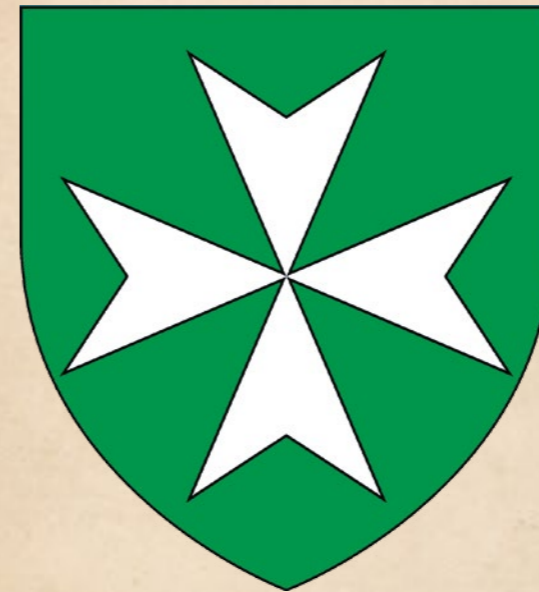
Flaga parafii Św. Klemensa

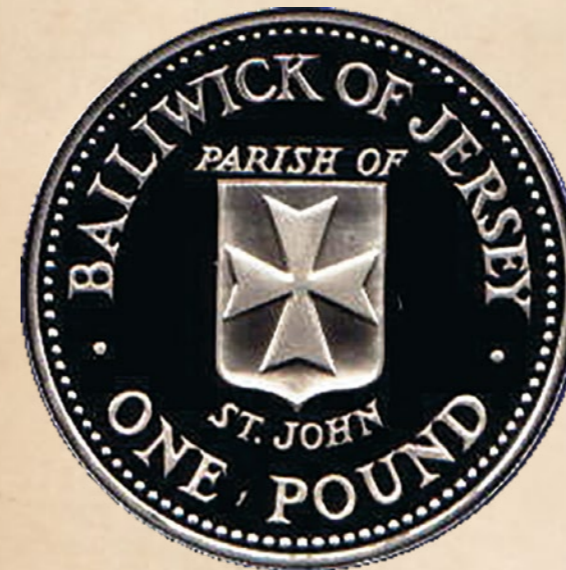
Flaga parafii Św. Klemensa na maszcie

Św. Jan (St. John)

Krzyż maltański, czyli Zakonu Joannitów, nawiązuje do św. Jana Chrzciciela, od którego pochodzi nazwa zakonu. Miejskowy kościół parafialny jest pod wezwaniem świętego Jana od dębów (Saint John of the Oaks).
Herb: W polu zielonym krzyż maltański srebrny.

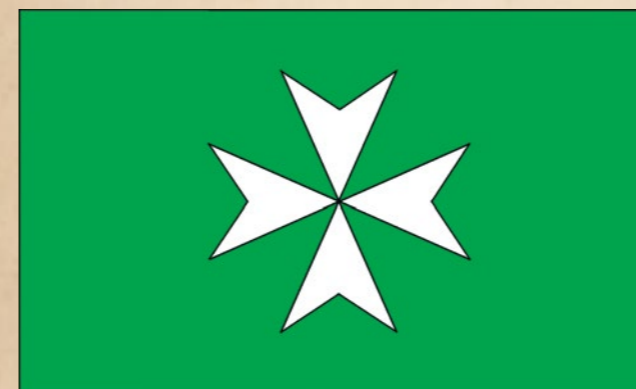

Herb parafii Św. Jana

Herb parafii Św. Jana na monecie

Flaga: Flaga heraldyczna.

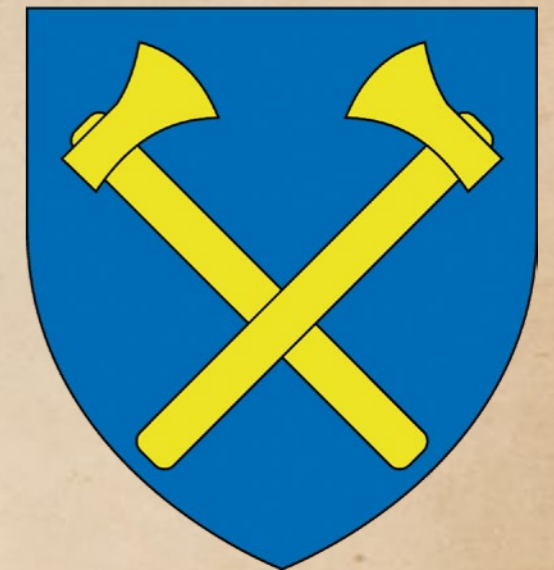

Herb parafii Św. Jana na monecie

Św. Helier (St. Helier)

W herbie i na fladze upamiętniono św. Heliera, który w roku 555 został zamordowany siekierami przez

piratów. Według tradycji św. Helier był pierwszym męczennikiem na wyspie Jersey i obecnie jest jej patronem. Mieszkał w jaskini na skale, gdzie później wzniesiono zamek Elżbiety (*Elisabeth Castle*), który chronił przed atakami piratów.
Herb: W polu błękitnym dwie siekiery złote w skos.

Herb parafii Św. Heliera

Herb parafii Św. Heliera na monecie

Flaga: Flaga heraldyczna.

Flaga parafii Św. Heliera

Flaga parafii Św. Heliera na maszcie

Św. Marcin (St. Martin)

Historyczną nazwą parafii jest „Saint-Martin-le-Vieux”. Św. Marcin z Tours jest patronem zarówno St. Martin i Grouville, dlatego herby są podobne, wywodzące się z herbu królów Węgier. Herb parafii Św. Marcina ma siedem pręg, aby można go było odróżnić od herbu Grouville, który ma pręg osiem.

Herb: Pole dzielone poziomo na siedem srebrno-czerwone.

Herb parafii Św. Marcina

Herb parafii Św. Marcina na monecie

Flaga: Flaga herbowa.

Flaga parafii Św. Marcina

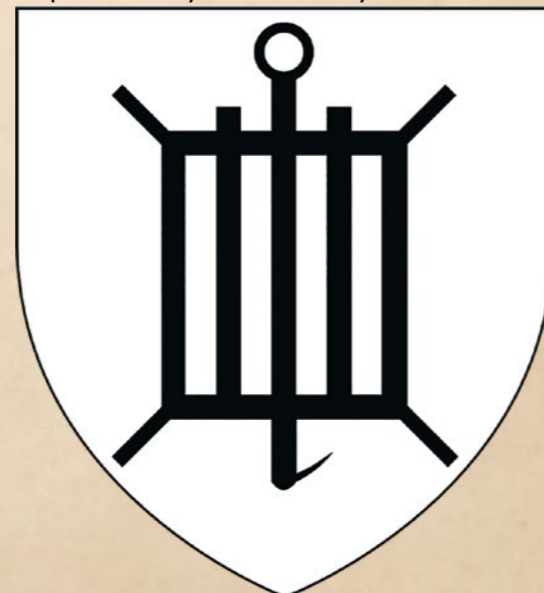

Flaga parafii Św. Marcina na maszcie

Św. Wawrzyniec (St. Lawrence)

Św. Wawrzyniec był archidiakonem papieża Sykstusa II. Z rozkazu cesarza Waleriana zginął w Rzymie śmiercią męczeńską upieczony na ruszcie. Stąd atrybutem świętego jest ruszt.

Herb: W polu srebrnym ruszt czarny.

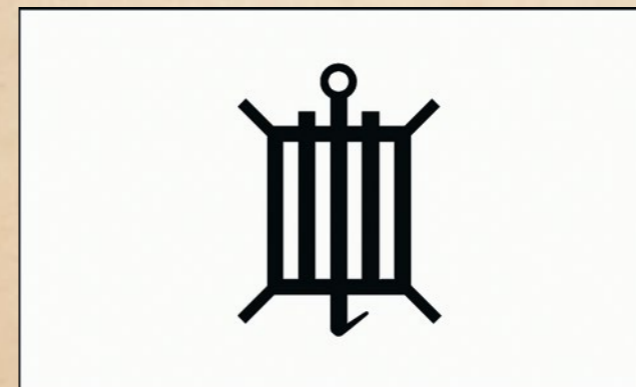

Herb parafii Św. Wawrzyńca

Herb parafii Św. Wawrzyńca na monecie

Flaga: Flaga heraldyczna.

Flaga parafii Św. Wawrzyńca

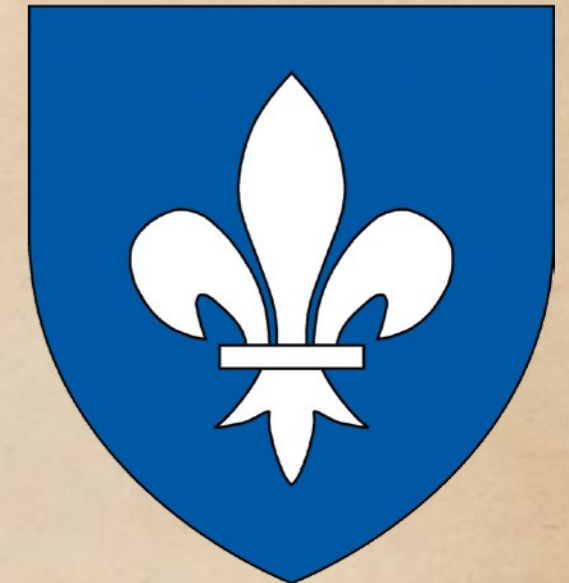

Flaga parafii Św. Wawrzyńca na maszcie

Św. Maria (St. Mary)

Nazwa parafii i wezwanie miejscowego kościoła parafialnego pochodzi od nazwy średniowiecznego klasztoru, prawdopodobnie zniszczonego podczas ataków Wikingów między VIII a X wiekiem. W roku 1042 książę William dał „Saint Mary spalony klasztor” pod administracją opactwa Cerisy. Lilia Zwiastowania jest najczęściej stosowanym symbolem Najświętszej Marii Panny.

Herb: W polu błękitnym lilia srebrna.

Herb parafii Św. Marii

Herb parafii Św. Marii na monecie

Flaga: Flaga heraldyczna.

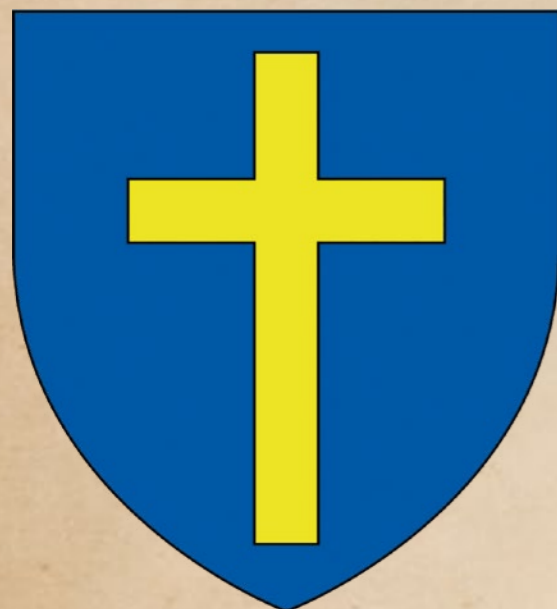
Flaga parafii Św. Marii

Św. Ouen (St. Ouen)

St. Ouen, patron Normandii, założył wspólnotę zakonną na Jersey przed najazdami Wikingów. Mówi się,

że widział cudowny krzyż, który dał mu wskazówkę, by udać się z Normandii do Jersey. St. Ouen uchodzi za najbardziej tradycyjną parafię na Jersey. Rozległe dobra rycerskie (*Saint Ouen's Manor*) należą od ośmiuset lat do rodu de Carteret, który mocno broni praw mieszkańców. Herb: W polu błękitnym krzyż łańcuchowy złoty.

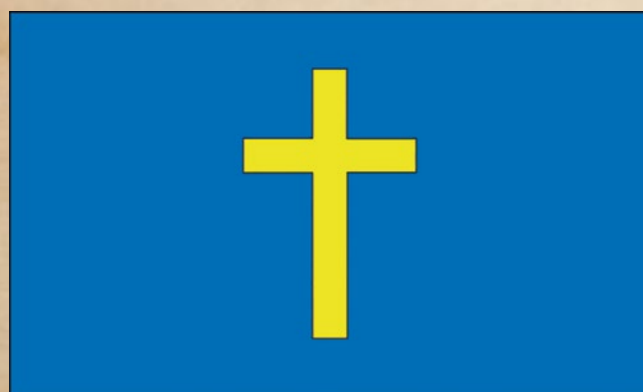

Herb parafii Św. Ouen

Herb parafii Św. Ouen na monecie

Flaga: Flaga heraldyczna.

Flaga parafii Św. Ouen

Św. Piotr (St. Peter)

Kościół parafialny jest pod wezwaniem Świętego Piotra z Pustyni (*Saint Peter dans le desert*). Skrzyżowane klucze są tradycyjnym atrybutem i symbolem Św. Piotra. Herb: W polu czerwonym dwa klucze srebrne w skos.

Herb parafii Św. Piotra

Herb parafii Św. Piotra na monecie

Flaga: Flaga heraldyczna.

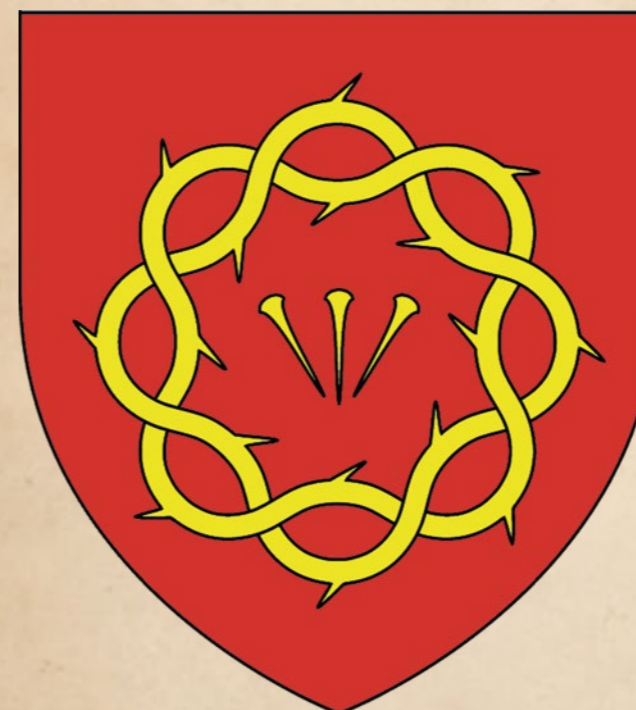

Flaga parafii Św. Piotra

Św. Zbawiciel (St. Saviour, St. Sauveur de l'Epine – Św. Zbawiciel od ciernia)

Św. Zbawiciel (St. Saviour) jest praktycznie jedyną parafią niemal całkowicie śródlądową. Kościół parafialny St. Sauveur de l'Epine, został poświęcony Jezusowi Chrystusowi. Korona cierniowa i gwoździe są symbolami ukrzyżowania, dzięki któremu Jezus Chrystus stał się Zbawicielem.

Herb: W polu czerwonym korona cierniowa i trzy gwoździe złote.

Herb parafii Św. Zbawiciela

Herb parafii Św. Zbawiciela na monecie

Flaga: Flaga heraldyczna.

Flaga parafii Św. Zbawiciela

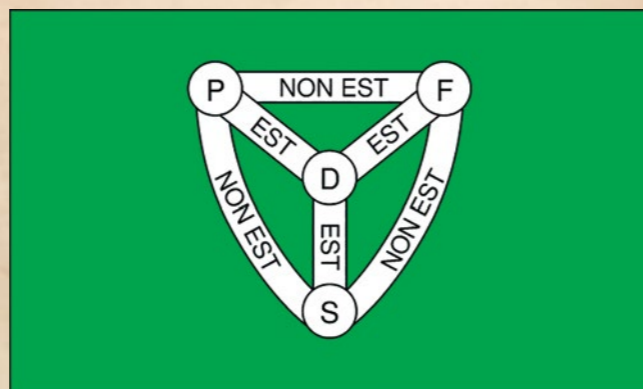
Flaga parafii Św. Zbawiciela na maszcie

Trinity (Trójca Święta)

Tarcza Wiary jest średniowiecznym przedstawieniem, wyjaśniającym istotę Trójcy Świętej. U góry są słowa *Pater* (Ojciec) i *Filius* (Syn), u dołu *Spiritus Sanctus* (Duch Święty) i w środku *Deus* (Bóg). Od Ojca, Syna i Ducha Świętego do Boga prowadzą wstęgi ze słowem *est* (jest), a między Ojcem, Synem i Duchem Świętym słowa *non est* (nie jest), co wyjaśnia, że wprawdzie Ojciec nie jest ani Synem ani Duchem Świętym, lecz wszystkie trzy osoby są Bogiem w Trójcy Świętej.

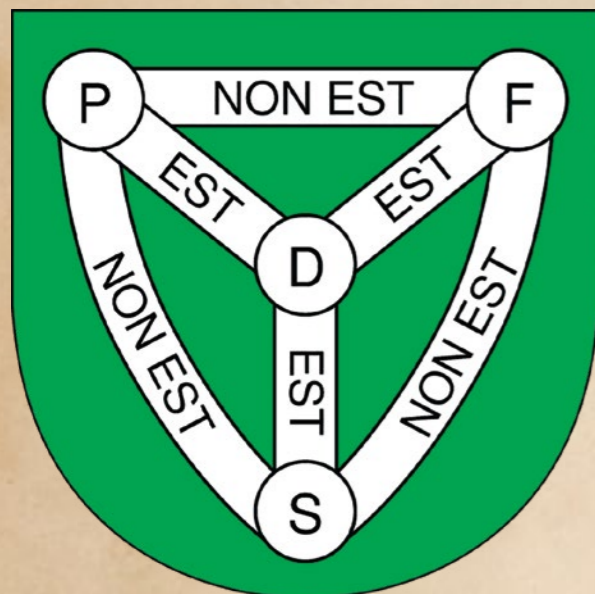
Herb: W polu zielonym Tarcza Wiary srebrna z napisami czarnymi.

Flaga parafii Trójcy Świętej

Flaga parafii Trójcy Świętej na maszcie

Herb parafii Trójcy Świętej

Mapa i herby parafii Baliwatu Jersey na znaczkach

Roman Klimeš

Herb parafii Trójcy Świętej na monecie

Flaga: Flaga heraldyczna.

FLAGI I ICH ILOŚĆ ROBIŁY WRAŻENIE

W dniach od 26 do 31 lipca br. odbyły się w Polsce Światowe Dni Młodzieży – Kraków 2016, połączone z wizytą papieża Franciszka. Przyjechały do nas liczne grupy katolickich pielgrzymów ze 187 krajów. Zawitali do Krakowa, by wspólnie z Ojcem Świętym przeżyć niezwykłą atmosferę spotkania młodzieży z całego świata. Było to radosne święto, ale i czas modlitw oraz przemyśleń spraw ważnych dla młodych ludzi. Hasłem i tematem tegorocznych, już XIX ŚDM, było miłosierdzie. Pod Wawelem, a wcześniej i w niektórych innych naszych miastach, było niezwykle radośnie i kolorowo. Kolorowo, również za sprawą eksponowania licznych flag narodowych. Pielgrzymów nie różniła tożsamość polityczna, obok siebie powiewały często flagi państw, których mieszkańcy na co dzień nie zawsze się „kochają”. Najliczniejsze – obok polskich - flagi, mniej więcej świadczące o liczbie przybyszów, reprezentowały Włochy, Francję, Hiszpanię, Stany Zjednoczone, Niemcy, Brazylię, Portugalię, Argentynę, Meksyk, Irlandię. Liczne były flagi naszych sąsiadów - słowackie, ukraińskie, węgierskie, litewskie i czeskie. Cieszyła duża liczba młodych Czechów, budząc nawet pewne zdumienie, gdyż kraj ten ma opinię najbardziej zlaicyzowanego kraju w Europie. Obok flag ważnych krajów chrześcijańskich, spotkać można było też flagi krajów katolicko „egzotycznych”, np. Mongolii, Turkmenistanu, Iraku, Tajlandii, Albanii, Chin, Hongkongu, Japonii. Pod koniec głównej mszy w podkrakowskich Brzegach, która zgromadziła około 1,5-2,5 mln osób, dużą ilość flag (niektóre olbrzymie) rozwinęli Panamczycy, gdy papież ogłosił, że następne Światowe Dni Młodzieży za 3 lata odbędą się właśnie w tym kraju. Z tej okazji radowali się też pielgrzymi z innych krajów latynoskich.

Światowe Dni Młodzieży, poza ich podstawowym aspektem religijnym, były doskonałą okazją do zaprezentowania młodym ludziom z całego świata, Krakowa i naszego kraju – zabytków kultury, walorów krajobrazowych, folkloru, kuchni oraz autentycznej gościnności Polaków. Niech to wydarzenie o niepowtarzalnej atmosferze zostawi też i mały ślad w naszym biuletynie, w postaci montażu wybranych zdjęć z flagami, które dumnie dzierżyli rozśpiewani i roztańczeni młodzi pielgrzymi.

POPRAWKI I UZUPEŁNIENIA ROMANA KLIMEŠA

Numer 27, strona 10.

Kantony Bośni i Hercegowiny
Republika Serbska.

Dnia 15 lipca 2008 został przyjęty przez władze i parlament Republiki Serbskiej nowy herb. Na czerwonej tarczy herbowej biały dwugłowy orzeł ze złotymi dziobami, złotymi językami i złotymi łapami, który niesie na pierśiach czerwoną tarczę, podzieloną białym krzyżem na cztery pola, w każdym polu jest biała stylizowana litera „S” pisana cyrylicą. U dołu tarczy, po lewej i prawej stronie złote heraldyczne lilie.

Tarczę z orłem trzymają, po lewej i prawej stronie, dwa czerwone lwy ze złotymi językami, szponami i koronami na głowach. Lew z lewej strony ma na głowie koronę zamkniętą, trzyma niebieską okrągłą tarczę ze złotą otwartą koroną, lew z prawej strony ma koronę otwartą, trzyma czerwony tarczę z trzema białymi paskami na skos. Oba lwy stoją na złotym ornamencie.

Źródło informacji: RTRS Vjesti z dnia 16 lipca 2008 roku.

Później Sąd konstytucyjny Bośni i Hercegowiny unieważnił ten herb i następne symbole Republiki Serbskiej i Mazurmańskiej Federacji.

Numer 32

Państwa małe, jednostki autonomiczne i
dependencje w Europie.

Strona 6 – Brecqhou.

Chyba w roku 1997 został przyjęty nowy herb i nowa flaga. Jeżeli chodzi o herb jest to herb aliansowy (Allianzwappen), to znaczy dwa identyczne herby w lustrzanym odbiciu, zwrócone ku sobie. To dlatego, że właścicielami wyspy są dwaj bracia bliźniacy – Sir David i Frederyk Barclay. Opis herbu: Na niebieskiej tarczy złota zębata krokiewka z zębami do góry. W dole złoty żaglowiec (galera), na górze dwa srebrne krzyże kawalerskie. Na szczycie

srebrny hełm, złote i niebieskie labry, na hełmie niebiesko-złota toczenica, z której wyrasta ręka w naturalnym kolorze trzymająca złote pióro. Ponad tym srebrna wstęga (z tyłu czerwona) z napisem AUT AGERE AUT MORI (Albo działanie albo śmierć). Pierwsza flaga i herb zostały wprowadzone 23 listopada 1967 roku. Flaga jest biała z czerwonym krzyżem św. Jerzego, lewy górny kanton jest czerwony z dwoma złotymi lampartami, w dolnej ćwiartce wolnego końca jest nowy herb.

Źródło informacji: Flagmaster Nr. 128, s. 7.

Strona 10 Athos – Święta Góra.

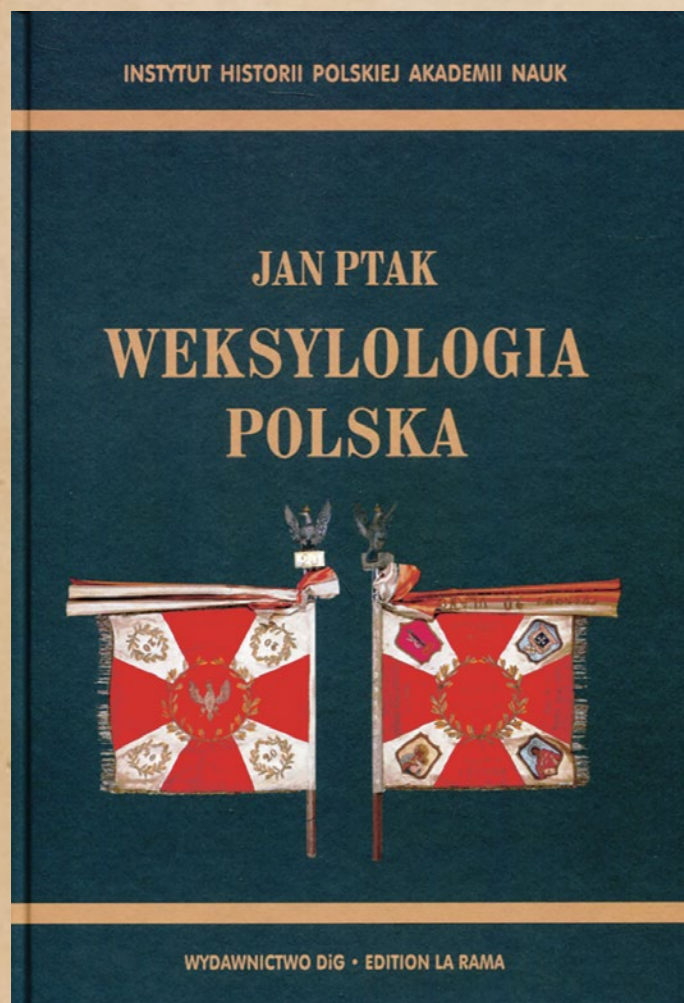
Tutaj nie jest pokazana flaga Athosu, Świętej Góry, ale jest pokazana flaga patriarchy Konstantynopola. Flagi są bardzo podobne, ale nie identyczne. Dwugłowy orzeł na fladze patriarchy z Konstantynopola trzyma w lewej łapie miecz, a w prawej jabłko królewskie. Na fladze Góry Athos znajduje się taki sam dwugłowy orzeł, ale w lewej łapie trzyma jabłko królewskie, a w prawej krzyż taciński. Flaga na maszcie (zdjęcie poniżej) znajduje się na budynku rządowym w stolicy Karies. Nie wiadomo kiedy została wprowadzona.

Fot. Jerzy Wrona

Jerzy Wrona

Weksylologia polska” prof. Jana Ptaka to pierwsza próba ujęcia całości tych zagadnień w jednej publikacji. Ogrom pracy autora możemy zauważyć m.in. w bardzo obszernej bibliografii. Pozycja podstawowa dla osób rozpoczynających swoją przygodę z weksylologią, a jednocześnie wskazówka do dalszych poszukiwań i badań. Niestety pod względem edytorskim na przeciętnym poziomie. Czarno-białe zdjęcia umieszczone na jej końcu nie pomagają w jej właściwym odbiorze.

Przy tak dużej pracy mogą zdarzyć się pomyłki. I dla mnie takim czymś jest błędnie podana dewiza umieszczona na sztandarze Polskich Sił Powietrznych na Zachodzie, którą jest „BÓG, HONOR I OJCZYŻNA”. W książce natomiast jest BÓG HONOR OJCZYŻNA”. Ktoś może powiedzieć, że to nic wielkiego, brak litery i oraz przecinka, a jednak jest to bardzo ważne, gdyż to właśnie dzięki temu sztandarowi Naczelny Wódz nakazał w 1943 roku umieszczać na wszystkich nowych sztandarach przed słowem HONOR słowo BÓG.

Druga nowość wydawnicza to „Leksykon flagi świata” Stanisława Zasady. Publikacja zawiera krótkie informacje na temat poszczególnych flag. Ładnie wydana na kredowym papierze z kolorowymi ilustracjami, ale nie ma w niej niczego odkrywczego. Podobne publikacje już się ukazywały w Polsce np. Alfreda Znamierowskiego „Flagi świata- ilustrowany przewodnik”. Pozycja dla bardzo początkujących weksylologów.

Krzysztof Jasieński

FLAZIKA

CIEKAWOSTKI WEKSYLOLOGICZNE

Mały quiz weksylologiczny: *Znajdź podobieństwa i różnice*

Flaga PTW

Staříč

Pustiměř

Fryčovice

Osoblaha

Příklad

Senička

Velký Týnec

Drysice

Dlouhá Loučka

